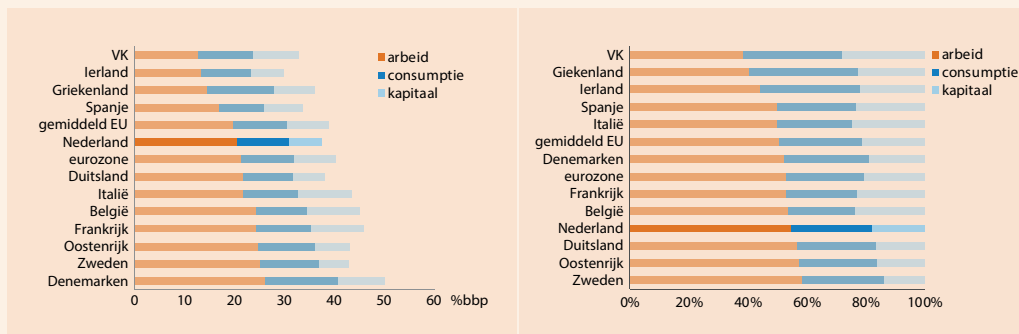

Belastingdruk op arbeid internationaal niet uitzonderlijk

In vergelijking met andere Europese landen is de lastendruk op arbeid in Nederland niet uitzonderlijk hoog (figuur links). De lasten op arbeid in Nederland bedragen 20,4 % bbp (2014). Dit is vergelijkbaar met de lastendruk op arbeid in Duitsland en komt ongeveer overeen met de gemiddelden voor de Europese Unie en de eurozone (EA-19). In de Angelsaksische en Zuid-Europese landen zijn de lasten op arbeid doorgaans lager, terwijl bijvoorbeeld in de Scandinavische landen de productiefactor arbeid zwaarder wordt belast.

Verschillen in collectievelastendruk hangen niet alleen samen met verschillen in tarieven, maar ook met verschillen in instituties. Zo telt de pensioenpremie van de omvangrijke tweede pijler voor Nederland niet mee in de lasten op arbeid, terwijl de financiering van de staatspensioenen in andere landen, die gemiddeld hoger zijn dan de AOW en inkomensafhankelijk kunnen zijn, wel wordt meegenomen. Aan de andere kant maken premies zorgverzekering in Nederland onderdeel uit van de collectievelastendruk, terwijl dat in andere landen niet altijd het geval is. Ook ontstaan er verschillen als gevolg van andere regelingen bij de loondoorbetaling bij ziekte en door verschillende belastingbehandeling van uitkeringen.

Belasting- en premieontvangsten naar grondslag in 2014, in % bbp (links) en in % totaal (rechts), gesorteerd op het aandeel arbeid

Bron: Europese Commissie ([link](#)).

Het aandeel van de belastingen op arbeid *in de totale belastingmix* lijkt hoog, omdat het aandeel van de belasting op kapitaal in Nederland relatief laag is (figuur rechts). Kapitaal wordt in Nederland onder meer belast in box 3 en door de dividend- en vennootschapsbelasting. Echter, de subsidie van de eigen woning via de hypotheekrenteaftrek beperkt de lastendruk op kapitaal substantieel. (a) Een andere reden voor het lage aandeel van kapitaal in de Nederlandse belastingmix in 2014 is de achterblijvende opbrengst van de vennootschapsbelasting als gevolg van de economische crisis. Met name de ontvangsten van de banken en de multinationals daalden, ondernemingen die in Nederland van relatief groot belang zijn. Vanaf 2014 nemen met het economisch herstel de ontvangsten van de vennootschapsbelasting sterk toe.

(a) Zie ook: Lejour, A. en M. van 't Riet, Een meer uniforme belasting van kapitaalinkomen, CPB Policy Brief, 2015 ([link](#)).